

Geografia klasa V

Wymagania na poszczególne oceny – I półrocze

Ocena niedostateczna:

Uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, braki te uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z geografii
- nie jest w stanie nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań nawet o elementarnym stopniu trudności
- nie rozumie prostych poleceń
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki
- nie skorzystał z pomocy nauczyciela, aby uzupełnić wiedzę i umiejętności
- nie pojawiał się na spotkaniach w godzinach dostępności nauczyciela
- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności z mapy Polski: nie wie, co to jest *mapa*, *skala*, *legenda mapy*
- nie wyjaśnia znaczenia terminów: *wysokość bezwzględna*, *wysokość względna*
- nie podaje nazw barw stosowanych na mapach hipsometrycznych
- nie odczytuje informacji z planu miasta lub innej dowolnej mapy korzystając z legendy
- nie wymienia składników krajobrazu, nie zna pasów rzeźby terenu Polski
- nie orientuje się na mapie Polski, nie potrafi wskazać Wybrzeża Słowińskiego, Pojezierza Mazurskiego, Niziny Mazowieckiej, Wyżyny Lubelskiej, Wyżyny Śląskiej, Krakowsko – Częstochowskiej, Tatr, Karpat, Sudetów
- nie wymienia elementów krajobrazu nadmorskiego, pojeziernego, nizinnego, wyżynnego, górskiego
- nie wymienia głównych miast w Polsce
- nie wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla poszczególnych pasów rzeźby
- wskazuje na mapie
- nie wskazuje na mapie największych rzek przecinających Nizinę Mazowiecką
- nie zna parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy i Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- nie zna głównych upraw Wyżyny Lubelskiej
- nie podaje nazw zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej
- nie określa na podstawie mapy położenia najważniejszych krain geograficznych Polski

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminów: *mapa*, *skala*, *legenda mapy*
- wymienia elementy mapy

- wyjaśnia znaczenie terminów: *wysokość bezwzględna*, *wysokość względna*
- odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej
- podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych
- wymienia różne rodzaje map
- odczytuje informacje z planu miasta
- wyjaśnia znaczenie terminu *krajobraz*
- wymienia składniki krajobrazu
- wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy
- wymienia pasy rzeźby terenu Polski
- wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie
- wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego
- wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim
- wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego
- wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie
- odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim
- wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką
- wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką
- wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej
- podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy
- określa położenie Warszawy na mapie Polski
- wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy
- wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską
- wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej
- wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską
- wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej
- określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej
- podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej
- określa na podstawie mapy położenie Tatr
- wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie

Ocena dostateczna

Uczeń:

- odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie
- stosuje legendę mapy do odczytania informacji
- odczytuje skalę mapy
- rozróżnia rodzaje skał
- oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy
- odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej
- wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta
- podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym
- określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski
- przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji
- omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego

- wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego
- przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej
- wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej
- opisuje cechy krajobrazu wielkowiejskiego
- wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej
- przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej
- omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji
- wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr
- wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego
- omawia cechy pogody w górach
- wymienia atrakcje turystyczne Tatr

Ocena dobra

Uczeń:

- rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe
- rysuje podziałkę liniową
- wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę
- oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej
- wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa
- wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim
- wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową
- przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie
- charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce
- opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu
- opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz
- przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim
- opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego
- przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy
- omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej
- przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy
- omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej
- charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej
- omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych
- charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej
- charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach
- opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych

- przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową
- oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej
- oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej
- oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej
- rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu
- rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej
- omawia zastosowanie map cyfrowych
- podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta
- dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania
- porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach
- wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne
- wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie
- wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim
- charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej
- opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy
- omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki
- opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej
- opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej
- charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd
- przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich
- opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr

Ocena celująca

Uczeń:

- posługuje się planem lub mapą w terenie
- podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści
- analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski
- czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego
- projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
- proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy
- prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły
- przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego
- przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy
- analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej
- planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie
- przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka

- analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej
- przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd
- wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr